

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal
ARPAD-UCCA 12. SZAM.
Telefonszám: 277.

Felelős szerkesztő:
Dr. KNÉZY LEHEL.

EGY SZAM
12
FILLER.

Kiadó:
Dr. BAJAI ERNŐ.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
Helyben negyedévre . . . 8 pengő.
Vidékre negyedévre . . . 8 pengő.

Pénzügyi helyzetünk körütekintő kritikája.

Irt: **Vákár P Arthur dr.** m. kir. kormányfőtanácsos,
v. miniszteri biztos.

Teleszky János volt pénzügyminiszter ur az ujságoknak adott exposejában szembefordult a Bethlen kormány pénzgazdálkodását s nyilatkozata rendjén azt a megállapítást tette, hogy Bethlen István kormánya „lehetetlen helyzetben adta át az államháztartást — a Károlyi-kormánynak”. Teleszky János v. pénzügyminiszternek az a vigasztaló szava, hogy a „pénzügyi helyzet — bár — igen súlyos, de nem kétségbeejtő” mindenesetre jólesik a magyar társadalomnak, de valahogy úgy vagyunk a kettős nyilatkozattal, hogy ellenségeink szívesen furják-laragják „az ország lehetetlen helyzetét”, de egyre kevesebb azok száma, akik a Teleszky János volt pénzügyminiszter ur nyilatkozatának vigasztaló részét kellőképpen értékelnek és felértékelnek. A magyar közvélemény élénken követelte azt, hogy az ország pénzügyi helyzetét világítsák meg. Teleszky János fejtegetése sok vonatkozásban nyújtott felvilágosítást, azonban nagyon sok vonatkozást homályban hagyott.

Mindenek előtt szükséges annak a ténynek a megállapítása, hogy Teleszky János — úgy is mint a Pénzügyi Tanács elnöke; úgy is, mint a Kereskedelmi Bank elnöke; úgy is mint törvényhozó, de úgy is, mint a gyakorlati pénzgazdálkodás tudományának egyik illusztris művelője, állandóan tájékozódva volt azokról a belföldi és külföldi pénzügyi helyzetekről, amelyekből az állami beruházások történtek. De még azt is megelőzőleg, mint háborús pénzügyminiszternek még arról is tudomása volt, hogy az ország területén, kormányhatóságilag el voltak tiltva az olyan beruházások, amelyek nem elsősorban hadicélokot szolgáltak. Nem vitatjuk ennek a rendelkezésnek a káros voltát, de állítjuk, hogy a nehézményezett 360 milliós függőadósság, jórészt ebből az időből deriválódó gazdasági leromlás feljavítására fordított.

A 360 milliós függőkölcsonnek egyharmad részét teszi ki az az összeg, amelyet a Bethlen-kormány utépítésre, Máv. beruházásra, lakás-szaporításra s több olyan munka alkalom kihasználására fordított,

amelyek azért váltak elodázhatatlannul sürgősekké, mert Teleszky János volt pénzügyminiszter minden olyan beruházást feleslegesnek és megengedhetetlennek deklarált, amely nem állott szoros kapcsolatban az akkori háborús gazdálkodással. Ha tehát az eredetere akarunk visszamenni, hogy kik, — minő körülmények között hagyták „lehetetlen helyzetben” utódaikra az államháztartást, úgy a dolgok folyamának történelmi rendjétől eltekinteni nem lehet.

A 360 milliós függőkölcsonnek egyharmadrésze a különböző gazdasági és termelő ágak helyzetének feljavítására fordított s e helyen utalni kell az exporthitel céljaira igénybevett 10 millió dolláros kölcsönre s a cca 35—40 millió pengőt kitevő nyersanyag beszerzésre és kisipari hitelre fordított összegekre, amely összegeknek a gazdasági életbe való fokozatos beontását, a termelés rendje követelte.

A 360 milliós függőkölcsonnek utolsó egyharmadrésze a szociális szükségletek fedezésére és intézmények létesítésére fordított, amely investícióknak percentuális szükségességét vitatni lehet, de ezeket a beruházásokat a romlás alanyaiként feltüntetni nem lehet.

Aki olyan rigorozitással állapítja meg a bajok kútforrását, oly „drasztikus” (saját szavai) kerülhetetlenséggel gondoskodik az orvoszerekről is, mint Teleszky János volt pénzügyminiszter, annak a számoktól elválaszthatatlan krónikával is foglalkoznia kell. S ebben azoknak a kritikásoknak is kell követniök Teleszky János példáját, akik Bethlen Istvánról, már-már a keresztvizet is levették. A tíz éves jubileum ünnepi hangulatához oly közel esik a felszabadult kritika igaztalan hangja, hogy önkénytelenül a pálma lengetés és a gólgotai „Elvégeztetett” jut az ember eszébe.

Emlékezzünk csak a magyar közvélemény szakadatlan és sorozatos megnyilatkozására, amelyekkel a fent említett sorozatos beruházásokat sürgette, követelte. Emlékezzünk csak a nemzetgyűlés — s az azt követő kétkamarás rendszerű országgyűlés — tárgyalására. A törvényhozás naplóiból megállapít-

hatjuk, hogy az állami beruházásokat fenn és lenn, jobbról és balról, szeliden és erélyesen, tíz éven keresztül szakadatlanul követelték. De ezért ne érje, mert nem is érheti gáncs sem a társadalmat, sem a törvényhozást, mert az állam és társadalom harmóniája másként el sem lett volna képzelhető, mint ahogy most is, a harmónia megbontásának egyik segédeszköze, a munka ütemének lanygulása, csökkenése s ennek természetzerű folyamánya — a munkanélküliség! Amikor a törvényhozás tíz esztendejének naplóit lapozgatjuk, jóleső érzéssel állapítjuk meg, hogy Teleszky János volt pénzügyminiszter ur felsőházi felszólalásaiban gyakorta meghajította az elismerés zászlaját Bethlen István államművészetére előtt s ha a pénzgazdálkodásra vonatkozólag volt is észrevétele, az jórészt a hadikölcsönkötvények valorizálásának kérdésében nyert kifejezést. Mondanom sem kell, hogy bármennyire fontos a nagy ígéret beváltása, amelyet annakidején Teleszky János mint pénzügyminiszter látott el zsirójával, mégis elvitathatatlannal igazság, hogy ha a valorizáció megtörtént volna, aminek előbb-utóbb meg kell történnie, akkor a 360 milliós függőkölcson, ma jelentékeny milliókkal volna nagyobb.

Ismérjük és elismerjük azt a medicinát, amelyet az államháztartás egybensúlybáhozása érdekében Teleszky János, mint jó orvos adagolt be a köz- és magánháztartás részére. Beadagolta annak a 17 és félmilliós költségvetési hiánynak fedezetére,

amely összeg — tulajdonképen — az adózás elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése révén, — mint azt Károlyi Gyula gróf miniszterelnök ur kifejtette, — benn maradt az adózók zsebében. Adóemeléssel és fizetésleszállítás címén 133'9 millió bevételt produkál a hatos, illetve a 33-as bizottság s így az állami költségvetés, ha „drasztikus” (Teleszky saját szavai) eszközök igénybevételeivel is, de normális keretek közé szoríttatik.

A közvélemény azon része, amely a dolgok folyását józan mérés-klettel figyeli, várakozással tekint a további fejlemények felé s várja, hogy akár Teleszky János v. pénzügyminiszter ur további előterjesztéseiből, akár a nagyközönség sorraiból felmerülnek kezdeményezések és megjelöltetnek célkitűzések, amelyeknek nyomán olyan jövedelmi források megismeréséhez és birtokába jutunk, amelyek igénybevétele nem adóemeléssel nem fizetés-csökkenéssel, — olyan jövedelmi források állíthatók államháztartásunk rendelkezésére, amelyeknek fedezete mellett külföldi kölcsön igényelhető és szerezhető.

Alkalmat keresek arra vonatkozólag, hogy tételenként és összegszerűleg rámutassunk arra, hogy milyen — még eddig fel nem használt — jövedelmi források állanak a „lehetetlen helyzetben” hagyott ország rendelkezésére, mert mindnyájunknak súlyt kell helyeznünk arra, hogy az ország minden lakósa ne elhagyatottságát, hanem erejét és erejébe vetett hitét és bizalmát érezze.

„Török világ Magyarországon!”

Ez a cím jut eszünkbe, amikor Izmet basa és Tevfik Rüsdi bég budapesti látogatásáról olvasunk. A török miniszterelnök és külügyminiszter együtt jönnek Magyarországra, hogy viszonzják gróf Bethlen István és dr. Walko Lajos egy év előtti látogatását. Azóta annyiban változott a helyzet Magyarországon, hogy dr. Walko Lajos ismét külügyminiszter lett, gróf Bethlen István pedig lemondott a miniszterelnökségről.

A két érintkezés folytonosságát tehát dr. Walko Lajos külügyminiszter személye jelenti, aki ma mint házigazda látja szívesen Törökország vezérférfiát.

A Budapesti Hírlap vezércikke

török nyelven irt fogalmazásban köszönti a török testvéreket. Idézi Izmed basa tavalyi törökországi beszédét, melyben a magyarokat és törököket, mint ugyanannak a testnek jobb és bal karját apostrofálta.

A tudósok kimutatták, hogy közös származás vérségi kapcsolai fűzik egybe a két nemzetet, minek bizonyossága a két nép jellemének sok rokonvonása.

A török nemzet a mi korunkban olyan életerőről, olyan bátor kezdeményező képességéről tett tanúságot, aminőről soha semmiféle más nemzet ilyen rövid idő alatt eddig tanúságot nem tett. Gondoljunk csak a nők fátyol viseletének eltör-

lésére, a többnejűség megszüntetésére, a fez viselet eltűlésére. Mindezek látszatra külsőségek, de mert vallásos jelentőséggel bírtak és évszázadokra nyultak vissza, azok megreformálása hihetetlenül bátor tett volt.

Az így megkezdett reform tevékenységet alkotmányjogi, gazdasági, társadalmi és politikai téren folytatta a török kormány és ma azon az uton van a török nemzet, hogy modern állammá alakuljon.

A világháborúban hűséges szövetségeseink volt, most gazdasági és nemzetközi kapcsolatok révén kerül közelebbi kapcsolatba, melyeknek további mélyítését szolgálja éppen a török vezéremberek látogatása.

Élénk hiányossága a magyar és török kapcsolatnak a kölcsönös jogsegély rendezetlensége, így különösen a magyar állampolgárok perbeli óvadék letételi kötelezettsége.

Magyarországról elég sokan vannak künn Törökországban, részint mint munkások, részint mint vállalkozók, bérlők és így sűrűn előfordul, hogy a török bíróságokat igénybe kell venniük, azonban igen gátolja őket jogaik érvényesítésében az a körülmény, hogy perbeli veszteség esetére tekintélyes költség-biztosítékot kell letétbe helyezniük.

1926-ban már tárgyalták a kölcsönös jogsegély kérdését, bizonyos szerződéses megállapodásokat is kötöttek, azonban a perköltségbiztosíték kérdésének rendezését későbbre halasztották, de azóta nem került még reá sor.

Ugy tudjuk, hogy az érdekeltek a külügy- és igazságügyminiszterhez beadványokat intéztek, amelyekben a török államférfiak látogatása alkalmából ennek a kérdésnek az elintézését megsürgették.

Remélhető, hogy e fontos perjogi kérdést bevonják a megbeszélések programjába.

Ünnepi előadás a zárdában Dr. Gonczlik Kálmán névnapja alkalmával.

A Miasszonyokról elnevezett Iskolanővérek intézete 1931. október 12-én délután fél 6 órakor ünnepelte dr. Gonczlik Kálmán apát, esperes plébános, az intézet igazgatójának névnapját ünnepélyes keretek között. Az ifjuság hozzátartozói zsufozásig megtöltötték a termet.

A műsor a következő volt: 1. Üdvözlő. Előadta a tanítónőképző és a polgári iskola énekkara. 2. Névnap köszöntő. Előadták az intézet növendékei. 3. Éljen a király. Mesejáték 5 felvonásban. Irta: Mária Alacoque iskolanővér. A zenebetéket szerezte: Lovass Andor. Szereplők az intézet növendékei.

A műsort teljes sikerre vitték a szereplők, akik minden tudásukkal azon voltak, hogy a lehető legjobbat nyujtsák, ami sikerült is nekik.

Az előadás végén Dr. Gonczlik Kálmán igazgató meleg szavakban köszöntö meg az ünnepeltetést.

A takarékoság Baja város gazdasági életében.

Az az általános takarékosági láz, mely előtörtte az egész országot, Baján is érezhető nyomokat hagyott a gazdasági életben. Panaszkodnak a kereskedők, hogy az átlagos forgalmat meg sem közelítik. Az iparosok sem kapnak elegendő munkát, a kávéházi, vendéglői üzemek konganak az ürességtől. A megszokott törzsközönség is napról-napra apad.

Kétségtelen, hogy hiba volt a külső életet, annak a látszatát adó alapul beharangozni. Általános emberi gyöngöcség, hogy mindenki többet akar

mutatni a valóságnál s ebben a hibában talán a magyar nemzet az elsők között vezet; ennek egyébként mélyen fekvő lélektani gyökerei vannak, melyeket kiirtani egészében nem is volna kívánatos.

Meggyőződésünk azonban az is, hogy a pénzügyi közegek sem alkalmaznák a külső életmódot, a látszatjövédelmet adózási alapul. Legfeljebb kivételesen fordulhat elő, hogy valaki tényleg nagyobb adóalappal rendelkezik, mint amennyit ténylegesen bevall. A lárma sokkal nagyobb, mint valóságos veszedelem.

A felső kereskedelmi végzetek kulturális és társadalmi szervezkedése.

A felső kereskedelmi végzetek szövetsége vasárnap Bernáth András magy. ált. hitelbanki igazgató elnökletével gyűlést tartott a női kereskedelmi iskolában s az őszi és téli szezonra gazdag kulturális és társadalmi programot állapított meg.

Bernáth elnök szép és magvas beszédben buzdította a tagokat a mai nehéz időkben annyira szükséges összetartásra és önművelődésre. Elhatározták, hogy német nyelvi és irodalmi kurzust rendeznek s amennyiben jelentkező volna, ezt a francia nyelvre is kiterjesztik.

Hasonlóképpen határozatba ment a torna és testképző kurzus szervezése is. Ezekre máris szép számmal jelentkeztek, úgy, hogy a német

tanfolyamot Bokor Oszkárné felső ker. isk. tanárnő vezetése alatt kedden este fél 7-kor meg is kezdik, a tornakurzust pedig Augusztiny Lujza felső ker. isk. és okleveles tornatanárnő vezetésével csütörtök d. u. fél 6-kor az intézet tornatermében, amikor új jelentkezéseket is elfogadnak.

A társas összejövetelek ápolása céljából házas jellegű tea- és táncdélutánokat tartanak a Nemzeti Szállóban és pedig az elsőt a női kereskedelmi iskola szegény tanulóinak felségélyezésére november 8-án. Átiratban kérték fel a fú felső kereskedelmi testvériskola végzett tanulóinak szövetségét, hogy az összejövetelek rendezésében vegyenek részt.

Tervek a pénzügyi feszültség enyhítésére.

Magyarország pénzügyi szükségletét mintegy 420.000.000 pengő bonyolítja le. Az állami költségvetés meghaladja az egy milliárd pengőt, tehát az országban tényleg keringő 400.000.000 pengőnek kétszer kell befolyjni az állampénztárba, egy év alatt. Kétségtelen, hogy a 400.000.000 pengő, — amely a felét sem teszi ki a béke világban Csonkamaagyarország területén tényleg forgalomban volt pénznek — kevés a forgalom igényeinek kielégítésére és éppen ez jórésztben az oka a nagy pénzügyi feszültségnek.

A pénz stabilizációja és valuta-fedezeti okok azonban lehetetlenné teszik, hogy nagyobb összegű pénzt tartson az állam forgalomban.

Báró Prónay Dezső érdekes gondolatot vetett fel a pénzsűke enyhítésére. Számítása szerint mintegy 200.000.000 pengő illeték hátralék terhelő Magyarországot ingatlanait, amelynek tövényes elsőbbsége van az ingatlanok elárvereztetése esetén s így teljesen fedezetteknek tekinthető. A mégis behajthatatlanokat leszámítva, mintegy 150.000.000

pengő ára teljesen biztos illetékköveteléssel lehet számolni, melyet úgy gondolna báró Prónai Dezső értékesíteni, hogy annak erejéig négy százalékot kamatozó kincstári kötelező jegyeket bocsásson ki az állam, amelyet 10 éven belül kisorsoltatna. Miután a kincstár 12 százalék kamatot szed, maradna javára még 8 százalék különbözet, melyet a kincstári kötelező jegyek kezelési költségeire lehetne fordítani.

A gondolat elég érdekes, de már hasonló ötlettel mások is jöttek s azokat a pénzügyi tudományok ortodox művelői nem találták alkalmasnak.

— Délafrikai szőlő Angliában.

Már megjelentek az első szőlőszárlitmányok Londonban Délafrikából. A szőlő kitűnő minőségű és jó állapotban érkezik, mert postahajókon szabályozott hőmérsékletű helyiségekben szállítják. A múlt évben a téli hónapok alatt kb. 200.000 láda érkezett, az idén azonban sokkal nagyobb mennyiségre számítanak ezen provenienciából.

Anyakönyvi hírek.

Baja város területen 1931. október 7-től 12-ig a következő születések, házasságkötések és halálozások fordultak elő:

Születtek: Kmetovics János és Molnár Annának Ilona leányuk, Major József és Rácz Juliannának Gábor fiuk, Kiss Katalinnak Kálmán fia, Laczkóczy Benedek és Steimetz Teréziának Tibor fiuk, Fink Győző és Stark Juliannának Imre fiuk.

Házasságot kötöttek: Müller Mihály Horváth Ilonával, Mándics Miksa Stájer Irénnel.

Meghaltak: Brandt Vincéné 29 éves, Szabó Lajos 45 éves, Balogh Sándorné 40 éves, Eisenberg Irén 6 éves, özv. Jacquel Gyuláné 85 éves, Máriy Máttyás 23 napos, Markovics Józsefné 38 éves, Hamhaber György 63 éves, özv. Neumann Mórné 65 éves, Kreiniger Sándor 89 éves, Siska János 70 éves, György Magdolna 28 éves, özv. Rafajlovcics Urszné 50 éves, özv. Rabata Sándorné 69 éves, Tóth Mihály 2 éves, özv. Vargity Annrázné 74 éves, Nádas Sándorné 86 éves.

A Liszt Ferenc-Kör mai választmányi ülése.

A Liszt Ferenc-Kör f. hó 13-án, kedden délután 6 órakor a zeneiskola helyiségében dr. Szabovljevic Dusan alispán, m. kir. kormányfőtanácsos, diszelnök elnökletével választmányi ülést tart, melynek tárgya az évvégi közgyűlés előkészítése, melyre a tagokat pontos megjelenésre meghívja

a Kör Elnöksége.

Jelentékenyen felemelték a bírósági illetékeket.

Október 19-én életbe lép az új illeték törvény, amely jelentékenyen megdrágította a pereskedést; különösen a kisebb perköltségek illetékei emelkedtek aránytalanul.

Akiknek bélyeg kötelezettségek alá eső ügyleteik vannak sietnek is leróni, hogy még a kisebb bélyeg illetékek tudjanak eleget tenni bélyegzési kötelezettségeiknek.

A borpiac helyzete.

Az utóbbi hetek rossz időjárása a termelők nagyrészét korai szüretelésre kényszerítette, csak a nagyobb uradalmak és azok a termelők, akik minőségi termelésre fektetik a főszület, tolták ki a szüret időpontját és ezeknél a szüret részben most van folyamatban. Tokajban csak október közepe táján kívánják a szüretet megkezdni, amennyiben az időjárás ezt lehetővé teszi. A korai szüret minősége gyenge, klosterneuburgi fok szerint alig 14—16 fok és csak kivételesen

Stárk

éri el a jobb

Az óbor léssel ca. 1 az ujbort terhl-re. Így telió hl.-es kévalyi ca. 5 szemben. A és a helyi a szőlősgazd filleres must

Külföldi s tételt vásárol seprő nélkül malligandfok literenként c lel meg. A ca. 800 hl. hl. mustot s valy ebben ennek a me szállították.

— Uj adalmás. Ch

pénzügymin helyezett át, adóiszt fogl eddig az c müködött.

— Találta kapcsot talá a rendörkap

UR

Október és 15-én 6 és e

E

Aki katon valakije k az apák, asszonyok sorsát a r gódba kö hű tükrét drám

NY

F

(VESTFR tos, fens

E filmhez

Ezt mind

A magyar

Gar

a Nemze

Standard vagy Telefongyári hálózati EUROPAVEVŐ Lázárnál. rádió hangszóróval, részletre naponta 24 fillér

éri el a jobb fajknál a 20 fokot. Az óbor készlet óvatos mérlegeléssel ca. 1,200.000 hl-re becsülhető, az ujbortermése pedig 2,800.000 hl-re. Így tehát az idén ca. 4 millió hl-es készlettel indulunk a tavalyi ca. 5 millió hl-es készlettel szemben. A vásárlás igen vontatott és a helyi spekuláció kihasználva a szőlősgazdák pénztelenségét 5—6 filléres mustártat fizet.

Külföldi számlára egypár nagyobb tételt vásároltak ujborból, kiforrva seprő nélkül novemberi átvétellel malligandfokként 12 fillérral, ami literenként ca. 12—16 fillérnek felel meg. A mai napig Ausztriában ca. 800 hl., Németországba 1800 hl. mustot szállítottak ki, holott tavaly ebben az időben csak Mórról ennek a mennyiségnek a dupláját szállították.

— **Uj adófőtisztet kapott Bácsalmás.** Christ Béla helyét, a pénzügyminisztérium Kiskunhalasra helyezte át, Pataki Kálmán I. oszt. adófőtiszt foglalta el. Pataki Kálmán eddig az orosházi adóhivatalnál működött.

— **Találtak.** Egy darab ács vas-kapcsot találtak. Jogos tulajdonosa a rendőrkapitányságnál átveheti.

Az újabb adatok megerősítik a gyanút Matuska ellen, a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban.

Megírtuk, hogy a bécsi rendőrség letartóztatta Matuska Szilveszter bécsi gyárost, akit alaposan gyanúsítanak a biatorbágyi merénylet elkövetésével. Matuska most még elszántan tagad, de a rendőrség állandóan gyűjti a terhelő adatokat, úgy hogy valószínűleg rövidesen őszinte beismerő vallomást fog tenni.

Hétfőn délelőtt jelentkezett egy sofőr, aki azt állította, hogy július 30-án Matuskát kocsiján szállította. A sofőr előadta, hogy ezen a napon Matuskát több helyre vitte, többek között a wöllersdorfi löszergyárhoz, ahol Matuska ekrazitot vásárolt, amit a sofőr segítségével elhelyezett az autóban. A sofőrt azután szembesítették Matuskával, aki felismerte benne azt az embert, akit július 30-án kocsijával szállított.

A rendőrség utánaajárt Matuska azon állításának, hogy a vásárolt

ekrazitot a patakba süllyesztette; a patakot 700 méteres szakaszon átkutatták, de nem akadtak nyomára a robbanószernek. Matuska erre azt állította, hogy elásta a gyár petróleumraktára mögött egy kavicsgödörben, ezt a gödört is átvizsgálták szintén eredmény nélkül.

Az anyagraktárban mindössze egy darab kihuzott drótot találtak. Ez a drót villamoslámpából való s Bécsben összehasonlították a pokolgépnek Budapestről odavitt drótvezetékével. Az összehasonlítás során nagy hasonlatosságot állapítottak meg, noha a biatorbágyi drót az ekrazittól sárga lett. Ez a vizsgálat még tovább folyik.

A teljesen összetört Matuska sirva és jajgatva beszél és kijelentette a rendőrség előtt, hogy kedden délután 6 órakor hajlandó megmondani az igazat.

HIREK.

Balku Gyula volt főispán búcsúzása.

Mint már jelentettük Balku Gyula v. főispán ünnepélyes társadalmi búcsúztatása szerdán délután 6 órakor lesz a városháza közgyűlési termében.

Torday Ányos, a zirci gimnázium igazgatója búcsúzik el tőle Baja város társadalma nevében.

A társadalmi egyesületek vezetőségei külön meghívókat nem bocsátanak ki és ezúton kéri tagjaikat, hogy szerdán délután 6 órakor a városházán mennél számosabban jelenjenek meg családjaikkal együtt.

Ugyancsak szerdán este búcsúvacsora lesz a Központban, melyre az aláírási ívek az egyesületekben aláírhatók.

— **Dr. Major József tb. főügyész.** Ma kézbesítették dr. Major József bajai ügyvédi kar népszerű tagjának Baja város tiszteletbeli főügyészévé történt kinevezését.

— **Zenei hír.** Különféle fa- és rézfuvóhangszereket keres megvétele a Zeneiskola Igazgatósága.

— **Dr. Hlatky Endre min. titkár a sajtóiroda főnöke.** Szudy Elemér miniszteri tanácsos távozásával a sajtófőnöki fontos állásra dr. Hlatky Endre min. titkárt nevezte ki gróf Károlyi Gyula miniszterelnök. Talán nem volt még soha nehezebb idő, melyen a sajtó annyira fontos szerepet játszott

volna, mint napjainkban. Az a válság, mely a modern civilizációt alapjaiban rengeti, nemcsak gazdasági, de lelki, szellemi válság is. A szép, jó és igaz eszméi átalakulóban vannak, néha szinte a vizájkra fordulnak; a tömegek erkölcsi felfogása erősen divergál a kulturált elemek felfogásától s ebben az összeviszában — melyben sokszor a legképzettebbek sem tudnak eligazodni — a sajtóra vár a feladat, hogy irányítóul, utmutatóul, vezetőül szolgáljon. A sajtónak kell az egészséges erkölcsi és kulturális alapok fenntartásával a mérsékelt egyenletes haladás ütemét diktálni. Ennek a sajtónak vezetését bizta a miniszterelnöki bizalom dr. Hlatky Endre sajtófőnökre, ki nagy képzettségével, széles látókörével, újságírói készségével sokoldalú tudásával hivatott vezére az egész magyar sajtónak.

— **Kinevezések és áthelyezések a pénzügyi hivatalnál.** A m. kir. pénzügyminiszter Konkoly István pü. iroda s. tisztelet pü. szám-tiszté léptette elő és a központi díj- és illetékszabási hivatalhoz osztotta be. — Schichta Dezső szekszárdi pénzügyi fogalmazót a bajai m. kir. pü. igazgatóságához helyezte át, végül Hangya Pál bajai és Orbán Imre bácsalmási malomellenőröket a minisztérium kölcsönösen áthelyezte.

— **Dr. Kelen Gyula** szülész-nőorvosi rendelőjét Baján Szt. Antal utca 16. sz. alá helyezte. Rendel szülő- és nőbetegek részére délelőtt 10—12-ig és délután 2—5-ig Telefon 247.

— **Összeesett az utcán.** Hétfőn délután fél 5-kor a Cziríusz Ferenc utca 42. számú ház előtt egy munkáskülső férfi összeesett. A mentők a kórházba szállították, ahol megállapították, hogy az illető Klem Jenő nevű 35 éves gyári munkás, hadirokkant és epileptikus roham okozta összeesését.

Németország fejenkénti hús fogyasztása.

Most jelent meg a porosz mezőgazdasági kamarának jelentése Németország hús fogyasztásáról a folyó év első felére vonatkozólag, amely az 1911—13. évek és 1930. fejenkénti hús fogyasztásával összehasonlítva a következő képet mutatja: 1931-ben 107. kg., 1930-ban 104 kg., 1911—13-ban 100 kg. A számítás alapjául vett husmennyiségből 1911—13. első felében 91,3 százalék származott belföldről, 8,7 százalék külföldről, 1930-ban 91,7 százalék volt a belföldi, 8,4 százalék a külföldi, míg 1931-ben már 95,4 százalék volt a belföldi és 4,6 százalék a külföldi származású.

Laptulajdonos:

Dr. BAJAI ERNŐ.

URÁNIA.

Oktober hó 14-én, szerdán és 15-én, csütörtökön d. u. 6 és este fél 9 órakor.

Emberek!

Aki katona volt, vagy akinek valakije katona volt, az anyák, az apák, a feleségek, a menyasszonyok, akik hozzátartozóik sorsát a nagy világháború aggodva követték. A világháború hű tükrét, a történelem nagy drámáját láthatják a

NYUGATI FRONT 1918.

(VESTFRONT) című magasztos, fenséges hangos filmen.

E filmhez hasonlót még nem alkottak!

Ezt mindenkinek látnia kell!

A magyar prologust elmondja:

vitész Garamszeghy Sándor

a Nemzeti Színház művésze.

CORSO.

Oktober hó 18-án, vasárnap fél 4, 6 és fél 9 órakor

Szenzációs ujdonság

Lángoló tenger

Kalandos filmregény 3 részben 18 felvonásban.

Irta: MANFRED NOA.

I. rész: **A kétgarasos operett.**
II. r. **A mosolynélküli ország.**
III. rész: **A bungalovi éjszaka.**

Mindhárom részt egy előadásban mutatjuk be.

Főszerepben:

Jack Trevor, Martta Millner, Siegfried Arnó és Fenyő Emil.

Tekintettel a nagy film terjedelmére, kísérő műsor egy burleszk és egy hiradó.

Olcsó helyáradak.

Apróhirdetések.

BUDAPESTI-FÜZŐSZALON (IV 1/2 Kecskeu. 8. Fenyvesi Sarolta) részére modern fűző-, haskötő-, melltartó készítésére, méret szerinti rendeléseket, minta bemutatása és október 10-én személyes kipróbálás mellett, felvesz: Fischer Pál R. T.

Valódi
rózsaburgonya
minden mennyiségben kapható
Schmidt Adolfnál
Budapesti-ut 12. szám.

BRUCKERNÉ házasság közvetítő
irodája megnyílt, Baja Czifrusz Ferenc utca 35. szám.
Diszkrétén közvetít házasságokat vagyontalanoknak is. Levélhez 50 fill. bélyeg melléklendő. (Céglizéstelen levelezés.) Irja meg adatait.

Értesítés!
Értesítem a n. é. közönséget, hogy üzletemet ujonan átalakítottam, ahol ezután is kedvező áron igyekszem igentisztelt vendégeimet kiszolgálni.
Egy kifogástalan ebéd (négy tál étel) üzletemben elfogyasztva **1*20 pengő, 1 pengő.**

Étlap szerint választható házonkívüli ebéd és vacsora menü mennyiség szerint a legolcsóbb árban.
Kérdezze meg ismerősét, hogy kosztommal meg van-e elégedve.
Havi előfizetők 1/2 kedvezményben részesülnek.
Szíves támogatásukat kérve vagyok teljes tisztelettel
GOLDBERGER SÁNDOR. ÉTKEZDE
Baja, Prohászka-utca 3.

Fűzők, haskötők, melltartók, harisnyatartók,
mérték után és készen
legolcsóbban
kedvező fizetési feltételekkel.
Tisztítást, javítást, alakítást, elvállal.
Éliásné Jakab Eszti fűzőkészítőnél. (Uránia mozi mellett.)

Szent István-tér 5. sz. alatt **üzlethelyiségnek vagy irodának** alkalmas helyiség november 1-re, olcsó bérösszegért kiadó.

FELTUNÓ OLCSÓ!
Fehér mosdóállvány P 5*50
UTRY PÁL FIAI-nál.
Erzsébet királyné-utca 38.
Telefon: 280.

Ingyen prágai sonkája lesz.

ha disznóöléshez 3 sonka védjeggyel MagyarSonkapatcot vesz, mely a sonkáknek husneműeknek prágai sonka ízt és zamatot kölcsönöz. Egy adag 10-15 kiló sonkához **70 fillér**, 40-50 kiló hushoz, sonkához **2 pengő**.
Baján a következő helyeken szerezhető be: özv. Henerary Antalné, Cserba György, Mi Boltunk, Müller Antal, Somorjai Ferenc, Grosz Gusztáv, Apolló illatszertár. Városi drogéria, Továbbá minden gyógyszerárban, drogériában és fűszerkereskedésbe. Ha valahol nem kapná úgy a pénz előzetes beküldése mellett rendelje meg a **Főraktárból „Baross-illatszertár” Győr, Baross-ut 7. sz.** Telefon 867.

Hirdessen a **FÜGGETLEN MAGYARSÁGBAN.**

Éjjeli szolgálatot tart
reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva
okt. 12-től okt. 18-ig.
Dr. GEIRINGER JÁNOS LOVASSY ÜDÖN
gyógyszertára.

Baranyai Gazdák Részvénytársasága
a Ford gyárak autorizált képviselője
PÉCS, SIKLÓSI-U. 17. Telefon: 22-98. Távirat: Gazdaáru

Raktáráról azonnal szállíthat:
Bármily típusu „**FORD**” teher- és személyautót (ezek alvázait is), **FORDSON** tractoroikat, mezőgazdasági és ipari célokra (vontatásra is.)
Amerikai és Éberhardt gyártmányu **tractor ekéket**, cultivátorokat, tárcsásboronákat stb. — A fent felsorolt autók, tractoerek és talajművelő eszközök összes **alkatrészeit.**

Vilányerőre berendezett modern **gépjavító műhely.**
(Hengercsiszolások, főtengelyszabályozások, csapágyöntések stb., generáljavítások.)

Szerelő kiküldés.
Legújabb árjegyzékünket a nemrég lényegesen leszállított alkatrészarokról kívánatra ingyen és bérmentve megküldjük.

SCHÖN és BAJAI SZÉNNAGY-KERESKEDŐK BAJA.

Külföldi szenet és kokszt legjobban pótolnak a **Pécsi Köszénbányák termékei.**
PÉCSI TOJÁSSZÉN,
PÉCSI DUNABRIKETT,
PÉCSI DIÓSZÉN.
Cserépkályhákban, vaskályhákban, koksztüzeléses kályhákban, rostélycserével, esetleg csekély átalakítással használhatók. Fűtőpróbával a vevők rendelkezésére állunk

Sajáttermésű elsőrendű boraimat literenként házi kimérésben olcsón árusítom.

Rizling 50 fillér
Kadarka 50 fillér
Siller 40 fillér
Mészáros Lázár-utca 17. sz.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU angol csőágy szekrényes ágy tabori ágy
olcsón kaphatók
UTRY - n á l.
Erzsébet királyné-utca 38.
Telefon: 280.

Fával égetett téglá és cserép. Cement- és mozaiklapok
30 év óta bevált gyártási mód szerint a legjobb kivitelben.
Fával égetett prima darabos mész. **Kavics, dunahomok.**
Mindenféle cementáru a legjobb kivitelben és legjobb minőségben. Minden építési anyagot házhoz szállít és műkómunkákat vállal
GRÜNHUT és TÁRSA
tégla-, mész és cementárugyára.
Gyári telefon 160. Városi telefonok 111 és 234.